

16. november 2020

Samlenotat

Rådskonklusioner om kultur og medier til skriftlig vedtagelse

1. Rådskonklusioner om sikring af et frit og pluralistisk mediesystem – **side 2**

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse ved skriftlig procedure

2. Rådskonklusioner om kønsligestilling på kulturområdet – **side 6**

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse ved skriftlig procedure

Ad 1. Rådskonklusioner om sikring af et frit og pluralistisk mediesystem

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse ved skriftlig procedure

Nyt notat

1. Resumé

Det tyske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner om sikring af et frit og pluralistisk mediesystem.

Udkastet til rådskonklusioner tager afsæt i, at der er behov for et bæredygtigt, pluralistisk og troværdigt mediesystem i en digital medievirkelighed, hvor mediesektoren bl.a. er udfordret af konkurrencen fra online distributionsplatforme i forhold til brugerne og annonceindtægter. Der peges på, at der er brug for pålidelig information og kvalitetsindhold, herunder særligt i krisetider som den aktuelle Covid-19-pandemi. På den baggrund opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at iværksætte og overveje tiltag, der kan fremme et bæredygtigt, pluralistisk og troværdigt mediesystem.

Regeringen ser positivt på formandskabets initiativ til at sætte emnet om et frit og pluralistisk mediesystem på dagsordenen. Regeringen støtter konklusionsudkastets ambitioner herom.

Rådskonklusionsudkastet forventes vedtaget.

2. Baggrund

Det tyske formandskab har valgt "Sikring af et frit og pluralistisk mediesystem" som emne for dets formandskab på det audiovisuelle område. Formandskabet har i den forbindelse udarbejdet udkast til rådskonklusioner om sikring af et frit og pluralistisk mediesystem. Konklusionerne skal ses i lyset af behovet for at sikre et bæredygtigt, pluralistisk og troværdigt mediesystem i en digital medievirkelighed, hvor mediesektoren bl.a. er udfordret af konkurrencen fra online distributionsplatforme i forhold til brugerne og annonceindtægter.

3. Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner tager afsæt i, at globaliseringen og digitaliseringen har skabt et medielandskab, som er karakteriseret ved online platforme baseret på datadrevne forretningsmodeller, som er blevet indgange for et globalt publikums grænseoverskridende adgang til en overflod af medieindhold og -tjenester, og hvor der er konkurrence om brugernes begrænsede opmærksomhed og annonceindtægterne. Der henvises til, at Covid-19-pandemien har forstærket sårbarheden af mediesektoren i EU som følge af sammenbruddet af dens vigtigste kilder til annonceindtægter samtidig med, at efterspørgslen efter pålidelig information og indhold er steget væsentligt. Konklusionerne fremhæver, at særligt i krisetider er et bæredygtigt (A), pluralistisk (B) og troværdigt (C) mediesystem af afgørende betydning.

På linje hermed indeholder konklusionerne bl.a. følgende invitationer:

Ad. et bæredygtigt mediesystem (A)

Medlemsstaterne inviteres til:

- At tilbyde en ramme for økonomisk bæredygtighed af det nationale medielandskab, herunder statsstøtte, mhp. at støtte mediesektorens genopretning fra Covid-19-krisen.
- At undersøge andre muligheder og incitamentter på nationalt niveau mhp. at facilitere yderligere støtte til genopretning af sektoren.

Kommissionen inviteres bl.a. til:

- At mindske pandemiens negative virkninger på mediesektoren via europæiske initiativer, herunder hvor det er passende den flerårige finansielle ramme (FRR), "Next Generation Europe"-genopretningsinstrumentet og andre relevante EU-programmer.
- Løbende at evaluere statsstøttereglerne og sikre korrekt implementering af EU-statsstøtteregler for mediesektoren samt overveje egnede undtagelser inden for gruppefritagelsesreguleringen vedrørende statsstøtte til pressesektoren.
- Styrke mediesektorens modstandsdygtighed samt stimulere sektorens digitale tilpasning og udbud af et mangfoldigt medieindhold via Kommissionens "Media and Audiovisual Action Plan".
- At præcisere forpligtelserne for online platforme inden for rammerne af den kommende EU-lovpakke for digitale tjenester – "Digital Services Act". Evt. forpligtelser for online platforme skal være adækvate og proportionale og overveje mulige påvirkninger ift. lige rammevilkår og sikring af mediepluralisme.

Herudover inviteres Kommissionen og medlemsstaterne, inden for deres respektive kompetenceområder og under behørigt hensyn til nærhedsprincippet, til bl.a.:

- At sikre en lovgivningsmæssig og økonomisk ramme, der giver medieudbydere mulighed for i tilstrækkelig grad at tjene penge på deres indhold - herunder ved at støtte udvikling af nye forretningsmodeller for bl.a. lokale, regionale og traditionelle medier, evaluere reklameregulering mv. mhp. finansiering af medieindhold og vurdere mulige veje til at lette adgangen til finansieringsmuligheder ved likviditetsmangel.

Ad. et pluralistisk mediesystem (B)

Konklusionerne tager udgangspunkt i, at medielandskabet som følge af digitalisering og mediekonvergens bliver stigende komplekst, og at redskaber til sikring af mediepluralisme løbende skal revurderes. Konklusionerne peger på, at i den nuværende kontekst bør fremtidig mediepolitik overveje følgende problemstillinger og forhold: sikring af adgang til online-indhold, transparensregulering af online platforme, brugeres autonomi, søgbarhed/opdagelse af medieindhold ("must-show"-regler) samt mediekoncentration og adgang til data.

Medlemsstaterne inviteres bl.a. til:

- Yderligere at evaluere og udvikle nationale tiltag til vurdering af mediepluralisme mhp. at sikre, at brugere tilbydes et mangfoldigt medieindhold.

- At tage rådskonklusionerne i betragtning ifm. kommende nationale tiltag mhp. at sikre mediepluralisme.

Kommissionen inviteres bl.a. til:

- At fortsætte og udvikle forskning mhp. at identificere potentielle risici for mediepluralisme.
- At tage hensyn til relevante juridiske, politiske og økonomiske forhold mhp. at sikre mediepluralisme og mediefrihed, herunder ifm. den annoncerede "European Democracy Action Plan", "Media and Audiovisual Action Plan" og "Digital Services Act Package".
- At etablere et "European Media Forum", hvor aktuelle mediepolitiske forhold årligt kan drøftes blandt relevante interessenter.

Ad et troværdigt mediesystem (C)

Medlemsstaterne inviteres bl.a. til:

- At fremme mediekendskab, herunder støtte nationale tiltag til bekæmpelse af desinformation og tiltag rettet mod alle aldersgrupper.
- At tilskynde nationale reguleringsmyndigheder til at samarbejde med myndigheder i andre lande og at evaluere de nationale myndigheders kompetencer.

Kommissionen inviteres bl.a. til:

- At træffe passende foranstaltninger ift. desinformation bl.a. i regi af den annoncerede "European Democracy Action Plan".
- At styrke mediereguleringen ift. nye digitale udfordringer ved distribution af grænseoverskridende indhold ved at optimere funktionaliteten af oprindelseslandsprincippet (dvs. brug af hjemlandets regler) og procedurerne for eksisterende undtagelser fra oprindelseslandsprincippet.

Herudover inviteres Kommissionen og medlemsstaterne, inden for deres respektive kompetenceområder og under behørigt hensyn til nærhedsprincippet, til bl.a.:

- At fremme indikatorer for nyheders og mediers troværdighed.
- At arbejde med relevante aktører og eksperter mhp. at udvikle værktøjer til identifikation af desinformation (dvs. via tekniske faktatjek-processer).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af konklusionsudkastet har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner medfører ikke i sig selv væsentlige økonomiske konsekvenser og vurderes heller ikke i en senere fase at indebære væsentlige konsekvenser for EU's budget, statsfinanserne, samfundsøkonomien eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Udkastet til rådskonklusioner er blevet sendt i høring i EU-specialudvalget for kulturpolitiske spørgsmål med frist den 10. november 2020. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Udkastet til rådskonklusioner bakkes generelt op af medlemsstaterne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser positivt på det foreliggende udkast til rådskonklusioner, der adresserer behovet for et bæredygtigt, pluralistisk og troværdigt mediesystem i en digital medievirkelighed, hvor mediesektoren bl.a. er udfordret af konkurrencen fra online distributionsplatforme i forhold til brugerne og annonceindtægter, og hvor der er brug for pålidelig information og medieindhold, herunder i krisetider.

Regeringen finder, at der løbende skal fokuseres på vigtigheden af at sikre pluralisme i mediebilledet, herunder stærke lokale og regionale medier og et styrket public service-tilbud.

Desuden finder regeringen, at der generelt i forhold til bekæmpelse af desinformation og tiltag, der skal medvirke til at sikre borgeres tillid til medierne, er behov for, at der på såvel nationalt som europæisk plan arbejdes på fælles initiativer og tiltag af forskelligartet karakter.

Regeringen finder, at det er væsentligt ikke at foregribe forhandlinger af kommende EU-lovgivning, som ikke umiddelbart vedrører rådskonklusionernes genstandsfelt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Ad 2. Rådskonklusioner om kønsligestilling på kulturområdet

KOM-dokument foreligger ikke

- Vedtagelse ved skriftlig procedure

Nyt notat.

1. Resumé

Det tyske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner om kønsligestilling på kulturområdet.

Konklusionsudkastet følger bl.a. op på Rådets kulturarbejdsplan for 2019-2022, hvor "kønsligestilling" er et prioriteret tema.

Konklusionsudkastet tager udgangspunkt i kønsligestilling som et grundlæggende princip og peger på, at man på trods heraf ikke er i mål med ligestillingen i EU; f.eks. i forhold til kvinders lige adgang, deltagelse og synlighed på kulturområdet. Kulturområdet anerkendes samtidig for at have et bredere potentiale for at fremme kønsligestilling i resten af samfundet gennem de muligheder for f.eks. selvudfoldelse, bevidstgørelse og bekæmpelse af kønsstereotyper, som kulturen giver.

Medlemsstaterne opfordres bl.a. til at have som mål at sikre lige adgang til og deltagelse i kulturlivet, styrke og indtænke kønsligestilling i kulturpolitikken og styrke f.eks. kvinders synlighed og repræsentation på kulturområdet. Endvidere lægges op til at opfordre kultursektoren til at forpligte sig til at fremme kønsligestilling og kulturel mangfoldighed og bekæmpe sexismen. Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres endvidere til bl.a. at udveksle god praksis mht. fremme af kønsligestilling. Kommissionen opfordres endelig til bl.a. at fremme forskning om kulturens rolle i forhold til at forme værdier og attituder samt fremme indsamling og formidling af kulturspecifikke data om kønsligestilling og kulturel mangfoldighed i Europa.

Regeringen støtter, at der sættes fokus på kønsligestilling på kulturområdet på baggrund af Rådets kulturarbejdsplan for 2019-2022 og noterer, at den seneste udvikling i Danmark har vist, at fremme af ligestilling og bekæmpelse af sexismen i og uden for kultursektoren er højaktuelle emner, der kræver bred opmærksomhed og opfølgning. Regeringen er enig i, at kultursektoren har potentiale for at gøre op med manglende ligestilling mellem kønnene og udbredelsen af sexismen – såvel i som uden for kultursektoren. F.eks. ved at bevidstgøre og skabe debat om kønsstereotyper og ulighed mellem kønnene, og ved at give rum for deltagelse og selvudfoldelse. Regeringen peger samtidig på, at manglende ligestilling mellem kønnene har forskelligt omfang og tager forskellig form på tværs af medlemsstaterne. Regeringen finder på den baggrund, at bekæmpelse af ulighed mellem kønnene på kulturområdet må tage udgangspunkt i nationale forhold og betingelser for at have bedst effekt. Da rådskonklusionsudkastet alene indeholder opfordringer, kan regeringen imidlertid tilslutte sig det foreliggende rådskonklusionsudkast.

Et stort flertal af lande bakker op om rådskonklusionsudkastet, mens et mindretal har forbehold over for udkastet. Det er på den baggrund ikke sikkert, om rådskon-

klusionsudkastet kan blive vedtaget, eller om formandskabet i stedet vælger at vedtage formandskabskonklusioner om emnet.

2. Baggrund

Rådskonklusionsudkastet skal bl.a. ses med baggrund i Rådets arbejdsplan for kultur for 2019-2022, hvor kønsligestilling er et prioriteret tema.

Endvidere kan udkastet ses i lyset af Kommissionens tværgående ligestillingsstrategi som fremlagt ved Kommissionens meddelelse fra marts 2020 om ”Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025” KOM (2020) 152. I meddelelsen indgår kulturområdet blandt flere andre sektorområder.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionsudkastet tager udgangspunkt i kønsligestilling som et grundlæggende princip og peger på, at man på trods heraf blandt medlemslandene i Europa ikke er i mål med ligestillingen – bl.a. udtrykt i, at kønsstereotyper stadig lever i bedste velgående.

Der henvises bl.a. til, at selv under hensyn til forskelle mellem medlemsstaterne står kvinder stadig over for hindringer i forhold til lige adgang til arbejdsmarkedet på kulturområdet, ligeløn og repræsentation i stillinger med beslutningskompetence. Der er ligeledes udfordringer i forhold til værdsættelse og anerkendelse af kvinders arbejde.

Der peges i den forbindelse bl.a. på, at kvinders manglende adgang, deltagelse og synlighed på kulturområdet bidrager til at fastholde kønsbaseret diskrimination og til, at samfund går glip af talenter og større mangfoldighed inden for kunsten og kulturen.

Der gøres endvidere bl.a. opmærksom, at der mangler data opdelt på køn for fuldt ud at forstå og håndtere de udfordringer, der står i vejen for at opnå kønsligestilling på kulturområdet.

Konkret opfordres medlemsstaterne til i overensstemmelse med nærhedsprincippet, og idet arbejdsmarkedets parters rolle og autonomi respekteres, bl.a. til at have som mål at sikre lige adgang til og deltagelse i kulturlivet, styrke og indtænke kønsligestilling i kulturpolitikken, fremme positive rollemodeller og styrke f.eks. kvinders synlighed og repræsentation på kulturområdet. Endvidere lægges der op til at opfordre kultursektoren til at forpligte sig til at fremme kønsligestilling og kulturel mangfoldighed og bekæmpe sexisme. Derudover opfordres bl.a. til at fremme lige deltagelse for professionelle kunstnere i kultursektoren ved at forbedre muligheder for ligeløn for lige arbejde og fremme balancen mellem arbejdstid og fritid. Endelig opfordres bl.a. til at fremme indsamling af data opdelt på køn om kulturområdet, ligesom der opfordres til at styrke kvindelige kunstneres synlighed og repræsentation.

Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres endvidere inden for deres respektive kompetenceområder til bl.a. at udveksle god praksis mht. fremme af kønsligestilling på kulturområdet, ligesom der opfordres til udveksling af god praksis for, hvordan man kan bekæmpe alle former for seksuelle krænkelser.

Kommissionen opfordres endelig til bl.a. at inddrage kulturområdet i sine kommende tværgående kønsligestillingsstrategier, idet medlemsstaternes kompetenceområder respekteres. Endvidere opfordres Kommissionen til bl.a. at støtte initiativer på tværs af lande til at fremme kønsligestilling på kulturområdet, fremme forskning om kulturens rolle i forhold til at forme værdier og attituder og fremme indsamling og formidling af kulturspecifikke data om kønsligestilling og kulturel mangfoldighed i Europa.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af rådskonklusionsudkastet har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionsudkastet medfører ikke i sig selv væsentlige økonomiske konsekvenser og vurderes heller ikke i en senere fase at indebære væsentlige konsekvenser for EU's budget, statsfinanserne, erhvervsøkonomien, samfundsøkonomien eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Konklusionsudkastet er blevet sendt i høring i EU-specialudvalget for kulturpolitiske spørgsmål med frist den 10. november 2020. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådskonklusionsudkastet bakkes op af et overvældende flertal af lande. Et lille mindretal af lande har givet udtryk for store problemer med termen "kønsligestilling" og definitioner heraf, og disse lande har stillet flere ændringsforslag om at erstatte begrebet "kønsligestilling" med "ligestilling mellem mænd og kvinder".

Det er på den baggrund ikke sikkert, om rådskonklusionsudkastet kan blive vedtaget, eller om formandskabet i stedet vælger at vedtage formandskabskonklusioner om emnet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der sættes fokus på kønsligestilling på kulturområdet som opfølgning på Rådets kulturarbejdsplan for 2019-2022 og noterer, at den seneste udvikling i Danmark har vist, at fremme af ligestilling og bekæmpelse af sexismen i og uden for kultursektoren er højaktuelle emner, der kræver bred opmærksomhed og opfølgning.

Regeringen tilslutter sig målet om at skabe lige adgang, deltagelse og synlighed blandt kønnene på kulturområdet. Flere af rådskonklusionsudkastets opfordringer til at nå målet falder i god tråd med regeringens og andre aktørers initiativer på området. F.eks. kulturministerens ydelse af dispensation fra lov om ligestilling med det formål at fremme kvinders synlighed og deltagelse via kunstmessen 'Chart', som i august 2020 kunne gennemføre en kunstudstilling kun med kvindelige kunstnere. Endvidere giver Statens Kunstfond f.eks. oplysninger om køn i forhold til ansøgninger i Kunstfondens årsrapport. Endelig har kulturministeren opfordret til, at de store mediekoncerner som DR og TV 2 (herunder også de regionale stationer) fremlægger oplysninger om lønninger for mandlige og kvindelige værter.

Regeringen er derudover enig i, at kultursektoren har potentiale for at gøre op med manglende ligestilling mellem kønnene og udbredelsen af sexismen – såvel i som uden for kultursektoren. F.eks. ved at bevidstgøre og skabe debat om kønsstereotyper og ulighed mellem kønnene og ved at give rum for deltagelse og selvudfoldelse.

Regeringen peger samtidig på, at manglende ligestilling mellem kønnene har forskelligt omfang og tager forskellig form på tværs af medlemsstaterne. Regeringen finder på den baggrund, at bekæmpelse af ulighed mellem kønnene på kulturområdet må tage udgangspunkt i nationale forhold og betingelser for at have bedst effekt. Da rådskonklusionsudkastet alene indeholder opfordringer, kan regeringen imidlertid tilslutte sig det foreliggende rådskonklusionsudkast.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg, men udvalget er blevet orienteret om sagen vedr. rådskonklusioner om arbejdsplane for kultur 2019-2022 på møde den 23. november 2018 forud for rådsmødet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 26.-27. november 2018.